



บทที่ 1

บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภารกิจหลัก 4 ประการของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต การบริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ และการวิจัยค้นคว้า นั้น บทบาทด้านการวิจัยค้นคว้าในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้รับการเอาใจใส่อยู่ในอันดับสูง เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่รวมของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นที่รวมของนักปราชญ์สถาบันหนึ่ง (วิริยธรร วิเชียรโชติ 2522 : 30) การที่สถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งส่วนมากเป็นการศึกษาระดับมหาบัณฑิตนั้น เท่ากับ เป็นการช่วยให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะช่วย เสริมหน้าที่ หรือภารกิจหลัก 4 ประการดังกล่าวข้างต้น และดูเหมือนว่าจะ เสริมภารกิจหลักด้านการวิจัยค้นคว้าได้ดีที่สุด (สถิตย์ นิยมญาติ 2522 : 243)

สาขาวิชาที่เกี่ยวกับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาก็ได้รับการส่งเสริมให้มีการวิจัยอย่างกว้างขวาง ไม่น้อยไปกว่าสาขาอื่น เพื่อขยายพรมแดนแห่งความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก นิสิตที่ศึกษาระดับนี้ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด ต้องทำการวิจัยอันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตร ดังนั้นถ้าไม่กำหนดหลักสูตรให้ทำวิจัยในรูปวิทยานิพนธ์ เกือบทุกสาขาแล้วก็จะมองไม่เห็นว่าการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่งเสริมการวิจัยได้อย่างไร นอกจากนี้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับมหาบัณฑิตนั้น ยังถือว่าเป็นหัวใจของการศึกษาในระดับนี้ เพราะธรรมชาติของบัณฑิตศึกษามีจุดมุ่งหมาย เน้นหนักอยู่ 4 ประการคือ เพื่อความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อยกระดับวิชาชีพ และเพื่อการค้นคว้าวิจัย (วิจิตร ศรีสอาน 2522 : 23) ซึ่งถ้าวิเคราะห์จุดมุ่งหมายทุกข้อแล้วจะเห็นว่าจุดมุ่งหมาย 3 ประการแรก จะบรรลุผลได้ยากหากไม่มีจุดมุ่งหมายประการสุดท้ายคือ การค้นคว้าวิจัย เป็นปัจจัยสนับสนุน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนนับเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งที่บรรจุไว้ในหลักสูตรทางการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในประเทศไทย และมีถึงระดับปริญญาเอกในสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ จากสภาพของการเป็นศาสตร์ ทำให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยผลงานการวิจัย เป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาตนเอง เช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่น แต่เมื่อเปรียบเทียบปริมาณงานวิจัยทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับงานวิจัยในศาสตร์สาขาอื่นในยุคปัจจุบันก็จะพบว่างานวิจัยด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีน้อยมาก แม้ว่าจะผนวกเอางานวิจัยที่ทำโดยกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ซึ่งถือกันว่าสถาบันทั้งหลายเหล่านั้นผลิตงานวิจัยออกมาเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

แหล่งผลิตวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้ชื่อสาขาวิชาแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย เพราะขึ้นอยู่กับปรัชญาและหลักสูตรแต่ละสถาบัน กล่าวคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ชื่อ สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน มหาวิทยาลัยศิลปากรใช้ชื่อ สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ชื่อ สาขาการศึกษาผู้ใหญ่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้ชื่อ วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแล้วก็เป็นที่เข้าใจกันทั่วไปว่า การศึกษาผู้ใหญ่ก็คือ การศึกษานอกระบบโรงเรียนรูปแบบหนึ่งนั่นเอง (สุพัตรา ชุมเกตุ 2523 : 228) แม้ว่าทั้ง 4 สถาบันจะมีรายละเอียดและปรัชญาเกี่ยวกับการผลิตมหาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติ เน้นหนักด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างบ้าง แต่สิ่งที่เหมือนกันก็คือ การกำหนดให้การทำวิทยานิพนธ์ เป็นเงื่อนไขสำคัญในการสำเร็จการศึกษา ดังนั้นนิสิตทุกคนจึงต้องทำวิทยานิพนธ์

จากการสำรวจศึกษาเบื้องต้นพบว่า จำนวนวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน นับตั้งแต่ปีแรกที่มีวิทยานิพนธ์เผยแพร่คือ ปีพ.ศ.2519 จนถึงปีพ.ศ.2529 มีทั้งหมด 242 เล่ม เป็นวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรมากที่สุด 138 เล่ม เพราะเปิดสอนสาขานี้ก่อนสถาบันอื่น ส่วนอีกสามสถาบันซึ่งได้รับอนุมัติหลักสูตรในปี พ.ศ.2523 พร้อมกันนั้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 42 เล่ม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มี 36 เล่ม และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี 26 เล่ม

วิทยานิพนธ์ทั้งหลาย เหล่านี้ยังไม่มีผู้ใดทำการสำรวจวิเคราะห์โดยตรงมาก่อน จะมีก็เพียง เอกสารที่รวบรวมรายชื่องานวิจัยและวิทยานิพนธ์ พร้อมกับสรุปย่อประเด็นสำคัญสั้น ๆ ในบางช่วงระยะเวลาเท่านั้น ตัวอย่างเช่น เอกสารแนะนำสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยศิลปากร (อัดสำเนา) มีเนื้อหาสาระส่วนแรกเกี่ยวกับความเป็นมาของสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง ส่วนที่สองเกี่ยวกับสาระสังเขปวิทยานิพนธ์ เฉพาะของมหาวิทยาลัยศิลปากร 125 เรื่อง และส่วนที่สามเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชานี้

เอกสารคำสอนวิชา การศึกษางานวิจัยทางการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องของทวีป สิริรัชมี (2528) ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่ง วัตถุประสงค์หลักของเอกสารเล่มนี้คือจัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว ในหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เนื้อหามี 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ว่าด้วยความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่ ตอนที่ 2 ว่าด้วยการประเมินผลงานวิจัย และตอนที่ 3 ว่าด้วยการสรุปย่องานวิจัยทางการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง ในตอนที่ 3 นี้ผู้เขียนได้สรุปย่องานวิจัยและวิทยานิพนธ์ไว้ 76 เรื่อง

จากการที่ยังไม่มีผู้ใดทำการสำรวจวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาการศึกษา นอกกระบวนโรงเรียนทั้งหมดจาก 4 สถาบันการศึกษาโดยตรงอย่างละเอียดลึกซึ้งมาก่อนดังกล่าวมาแล้ว ประกอบกับความกระจัดกระจายแยกกันอยู่ของวิทยานิพนธ์แต่ละสถาบันทำให้ไม่สะดวกต่อการค้นคว้า สภาพเช่นนี้ย่อมส่งผลต่อการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตในโอกาสต่อไป เนื่องจากขาดข้อมูลและสารสนเทศ เบื้องต้นในด้านต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์แต่ละสถาบัน วิทยานิพนธ์ที่ผลิตออกมาในระยะหลังอาจมีลักษณะซ้ำซ้อนไม่น่าสนใจ หรือไม่ได้เสริมในส่วนที่ขาดอยู่ เท่าที่ควรจะเป็น แม้ว่าทุกสถาบันจะมีกระบวนการพิจารณา โครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลายขั้นตอนก็ตาม ซึ่งถ้ามีลักษณะเช่นนั้นก็นับ เป็นเรื่องน่าเสียดาย เพราะการทำวิทยานิพนธ์เป็น เรื่องละเอียดอ่อนที่ใช้เวลา ค่าใช้จ่าย และความเพียรพยายามสูงยิ่ง

ผู้วิจัยตระหนักในความสำคัญและปัญหาทั้งปวงของการทำวิทยานิพนธ์ โดย เฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการขาดข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นผลวิเคราะห์ออกมาจากวิทยานิพนธ์ทุก เล่ม

จึงต้องการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทั้ง 242 เล่ม จาก 4 สถาบันการศึกษา โดยจะทำการวิเคราะห์หลักลงไปถึงตัวนิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์พร้อมกับจัดทำรายการชื่อนิสิต ชื่อวิทยานิพนธ์ และปี พ.ศ. ที่ทำวิทยานิพนธ์สำเร็จเรียงลำดับตามหลักพจนานุกรม เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้าอ้างอิง เช่นเดียวกับที่ภาควิชาและสาขาวิชาอื่น ได้มีผู้ศึกษาวิเคราะห์และจัดทำในลักษณะคล้ายกันนี้ไว้แล้ว

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2519 - 2529

### ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 26 เล่ม มหาวิทยาลัยศิลปากรจำนวน 138 เล่ม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 36 เล่ม และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 42 เล่ม ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ตั้งแต่ปีแรกที่มียวิทยานิพนธ์เผยแพร่คือ ปีพ.ศ.2519 จนถึง ปีพ.ศ.2529 รวมทั้งสิ้น 242 เล่ม

2. ผู้วิจัยจะทำการสำรวจวิเคราะห์ด้านต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่

1.1 ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์และสถาบันการศึกษา

1.2 เพศ

1.3 อายุ

1.4 อาชีพ

1.5 การได้หรือไม่ได้รับทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

2.1 ชื่อวิทยานิพนธ์และปีพ.ศ. ที่ทำวิทยานิพนธ์สำเร็จ

## 2.2 ประเภทงานวิจัย แบ่งได้ดังนี้

- 2.2.1 การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์
- 2.2.2 การวิจัยเชิงบรรยาย
- 2.2.3 การวิจัยเชิงทดลอง

## 2.3 ระเบียบวิธีวิจัย ครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้

- 2.3.1 ประชากรและหรือกลุ่มตัวอย่าง
- 2.3.2 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล
- 2.3.3 สถิติที่ใช้รวบรวมข้อมูล

## 2.4 ลักษณะของ เนื้อเรื่อง วิเคราะห์เกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้

- 2.4.1 เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทความรู้พื้นฐานหรือสายสามัญ
- 2.4.2 เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทข่าวสารข้อมูล หรือความรู้ทั่วไป
- 2.4.3 เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทเพิ่มพูนทักษะหรือสายอาชีพ
- 2.4.4 เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทเพื่อการพัฒนาชุมชน
- 2.4.5 เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทปรับปรุงความเป็นอยู่ในครอบครัว และเสริมความสมบูรณ์แห่งชีวิต
- 2.4.6 เกี่ยวกับ ปรัชญา อุดมการณ์ นโยบาย และแผนของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 2.4.7 เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทอื่น

## 2.5 พื้นที่ที่ทำการวิจัย วิเคราะห์ใน 11 หัวข้อ ดังนี้

- 2.5.1 กรุงเทพมหานคร
- 2.5.2 จังหวัดในภาคกลาง
- 2.5.3 จังหวัดในภาคเหนือ
- 2.5.4 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.5.5 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงใต้



2.5.6 จังหวัดในภาคตะวันตก

2.5.7 จังหวัดในภาคใต้

2.5.8 ระดับเขตการศึกษา

2.5.9 ระดับภาคภูมิศาสตร์

2.5.10 ทั่วประเทศ

2.5.11 อื่น ๆ

### ข้อตกลงเบื้องต้น

1. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนของทั้ง 4 สถาบันดังกล่าวถือว่าเป็นงานวิจัยที่เชื่อถือได้ เพราะขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ทุกระยะอยู่ในความควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และยังคงผ่านกระบวนการประเมินคุณภาพของวิทยานิพนธ์ จากคณะกรรมการตามระเบียบปฏิบัติของแต่ละมหาวิทยาลัย ก่อนการอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา และเผยแพร่วิทยานิพนธ์มาแล้วทั้งสิ้น

2. คู่มือวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ และแบบวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นถือว่าเป็นเครื่องมือที่ผ่านการทดสอบคุณภาพ เป็นที่เชื่อถือได้ เนื่องจากผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและได้ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ตามกระบวนการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว

### คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง ปรียญวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยศิลปากร และวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ประเภทของการวิจัย หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะการวิจัยที่อาศัยปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ แบ่งเป็น

3 ประเภท คือ การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical research) การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) และการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research)

3. ระเบียบวิธีวิจัย หมายถึง กระบวนการวิจัยของงานวิจัยแต่ละเรื่องซึ่งช่วยให้ผู้อ่านงานวิจัยมีความเข้าใจว่า ข้อมูลที่ใช้ได้มาอย่างไร จากใคร ที่ไหน เมื่อไร จะวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างไร ระเบียบวิธีวิจัยจะครอบคลุมประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

4. ลักษณะของ เนื้อเรื่องที่ศึกษา หมายถึง เนื้อหาสำคัญของ เรื่องที่งานวิจัยนั้น ๆ ศึกษา เช่น เกี่ยวกับความเป็นมาของการศึกษานอกระบบโรงเรียน เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จ เป็นต้น

5. พื้นที่ที่ศึกษา หมายถึง ขอบเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ที่ทำการศึกษา งานวิจัยนั้น ๆ เช่น จังหวัด เขตการศึกษา เป็นต้น

6. ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ฐานะหรือสภาพของประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างซึ่งอาจเป็นคนหรือวัตถุสิ่งของก็ได้ เช่น นักศึกษา ชาวเขา เด็กปฐมวัย เป็นต้น

7. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง อุปกรณ์ หรือเทคนิควิธีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวอย่างเช่น แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) แบบประเมินค่า (Rating Scale)

8. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง สถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกระทำข้อมูล เพื่อจะได้แปลความหมายและสะดวกต่อการทำความเข้าใจ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistics) และสถิติภาคสรุปอ้างอิง (Inferential Statistics)

### ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้อาจมีข้อจำกัดอยู่บ้าง เนื่องจากการจัดประเภทตามลักษณะต่าง ๆ ของแบบวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น กล่าวคือ การจำแนกวิทยานิพนธ์ในบางหัวข้อว่า เข้าลักษณะใดนั้น อาจมีปัญหาในด้านความชัดเจน ดังนั้นจึงยึดหลักการว่า วิทยานิพนธ์มีแนวโน้มไปทางลักษณะใดมาก ก็จะตัดสินเข้าในลักษณะนั้น และในบางเล่มอาจต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรืออาจารย์ที่ปรึกษาช่วยพิจารณาตัดสิน

2. เนื่องจากลักษณะ เนื้อ เรื่องของวิทยานิพนธ์และการแบ่งประเภทการศึกษานอกระบบโรงเรียน ยังมีความคาบเกี่ยวกันอยู่ ไม่สามารถจำแนกได้เด็ดขาดชัดเจน ผู้วิจัยจึงศึกษาวิเคราะห์ เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับตัวผู้ทำวิทยานิพนธ์และวิทยานิพนธ์ เพื่อจะได้ภาพรวมในเชิงปริมาณ โดยไม่ทำการสังเคราะห์ เนื้อหาของวิทยานิพนธ์

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโอกาสต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อ เรื่อง ประชากร และพื้นที่ที่ศึกษา

2. เป็นการรวบรวมรายชื่อวิทยานิพนธ์ ผู้ทำ และปีพ.ศ. ที่ทำวิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของทุกมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึง ปีพ.ศ. 2529

3. เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า และอ้างอิง เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ในวงกว้างต่อไป